

Novice mreže Plan B za Slovenijo

Št. 10, maj 2010

Vsebina

- Potrebujemo drugačen gospodarski razvoj
- Lokalna trajnostna samooskrbnost – priložnost za Slovenijo
- Nevladne organizacije z Zavodom za varstvo narave o biotski pestrosti
- Podrobnosti iz razprave »Slovenija: od energetske potratnosti do energetske učinkovitosti«

Napovednik:

Razvojni forum »Prihodnost kmetijstva in hrane v Sloveniji«
Predhodna najava razvojnih forumov za Plan B 2.0
Posvet o trajnostni energetiki

Potrebujemo drugačen gospodarski razvoj

»Potrebujemo gospodarski sistem po meri ljudi, ne pa tega, da ljudi premeščamo po sistemu kot sužnje,« je ob svoji predstavitvi na današnjem razvojnem forumu z naslovom »Kje so meje rasti: Med doktrino gospodarske rasti in nosilno sposobnostjo planeta« poudaril samostojni raziskovalec in publicist Anton Komat. Dr. Aleksander Kešeljevič iz Ekonomske fakultete v Ljubljani pa je opozoril, da samo ekonomisti ne bodo našli odgovora na sedanjo gospodarsko krizo. Razvojni forum je v prostorih Državnega sveta pripravila Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj.

Nina Tome iz Umanotere je ob predstavitvi poročila Rimskega kluba o mejah rasti iz leta 1972 prikazala, da so imeli znanstveniki, ki so pred skoraj 40 leti napovedovali zlom družbeno ekonomskih in ekoloških sistemov tekom 21. stoletja, prav. Novejše raziskave namreč kažejo, da se t.i. scenarij »buisnes as usual« iz leta 1972 praktično ujema z dejanskim stanjem 40 let kasneje. »Gospodarska rast je na cedilu pustila večino svetovnega prebivalstva,« je poudarila Tometova in dodala, da smo soočeni s koncem obdobja poceni nafte, z naraščanjem cen osnovnih dobrin, degradacijo zraka, zemlje in vode, s konflikti glede naravnih virov in ključnim trenutkom izziva podnebnih sprememb: »V teh razmerah "buisnes as usual" ni več možnost,« je opozorila.

»Ekonomisti močno vplivamo na stanje v družbi, zato nosimo tudi veliko odgovornost. Nihče od ekonomistov ni napovedal sedanje gospodarske krize, zato lahko rečemo, da je ekonomija kot veda zatajila,« je priznal dr. Aleksander Kešeljevič iz Ekonomske fakultete v Ljubljani. Dodal je, da drugačnega odgovora na izzive ekonomske krize ekonomisti sami ne bodo našli, saj potrebujemo širši odgovor.

Ekonomistka mag. Mojca Vendramin je v nadaljevanju nakazala drugačno možnost razvoja. V svoji razpravi »Živeti na planetu, ki ne raste« je poudarila, da ob sedanjem razvoju zaradi stalne rasti krčimo biokapaciteto, od katere smo odvisni. Zato se postavlja dilema: ali ustavimo gospodarsko rast in povzročimo zlom socialnega sistema, ali pa nadaljujemo z gospodarsko rastjo in povzročimo zlom ekosistema. Rešitev Vendraminova vidi v vzdržnem razvoju, ki bi med drugim pomenil 4-6 urni delavnik in poudarjanje nematerialnega zadovoljstva.

Dr. Luka Omladič iz Filozofske fakultete v Ljubljani je opozoril na dejstvo, da »to, da si vprašanja o mejah rasti zastavljamo že 200 let, pomeni, da gre za zelo pereče vprašanja.« Omladič meni, da se je v današnjem času zgodba o na kredit kupljeni brezmejnosti končala. V Sloveniji pa ga moti to, da je okoljska politika potisnjena na obrobje. »Nimamo niti ene močne politične figure, ki bi trdno stala za okoljskimi temami,« je opozoril.

Ob koncu nastopajočih razpravljalcev je spregovoril še samostojni raziskovalec in publicist Anton Komat, ki je poudaril, da bomo morali zločine proti naravi in proti sočloveku plačati. »Svet uhaja iz rok,« je dejal Komat in pozval politike, naj vzamejo državotvornost v svoje roke.

Več gradiv s foruma (posnetek foruma, razprava o študiji Rimskega kluba, ppt prezentacije nastopajočih, zanimive povezave) na <http://www.planbz slovenijo.si/novice/kje-so-meje-rasti>.

O vprašanju »Kje so meje rasti? Med doktrino gospodarske rasti in nosilno sposobnostjo planeta« poteka tudi spletna razprava na naslovu <http://www.evropske-razprave.si/meje-rasti>.

KONTAKT: Nina Tome, 05 907 13 34, nina.tome@umanotera.org

Lokalna trajnostna samooskrbnost – priložnost za Slovenijo

Lokalna trajnostna samooskrbnost je za Slovenijo pomembna in aktualna, saj ima potencial generatorja številnih trajnostnih poslovnih priložnosti. Vendar kot taka še ni v popolnosti prepoznana družbena tema. Za razmah trajnostnih poslovnih priložnosti je potrebno na državni ravni pripraviti strateška izhodišča, postaviti infrastrukturo in zagotoviti vire za spodbujanje samooskrbnosti, je bilo eno glavnih sporočil delavnice z naslovom »Lokalna trajnostna samooskrbnost: anahronizem iz preteklih časov ali družbeni model prihodnosti?«. Delavnico je v okviru projekta Plan B za Slovenijo - Pobuda za trajnostni razvoj pripravila Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj.

»Tudi v Sloveniji se moramo pripraviti na posledice podnebnih sprememb in sprememb na naftnem trgu. Mednarodna politika nam je lani nazorno pokazala svojo nepripravljenost za sprejemanje učinkovitih ukrepov proti podnebnim spremembam. Realno je pričakovati, da bo temperatura ozračja še naraščala in bolje je, da se na posledice pripravimo. Prav tako naj bi se po napovedih strokovnjakov kmalu zgodil t.i. »Peak Oil« - vrhunec svetovne naftne proizvodnje, po nastopu katerega se bo povečal razkorak med količino načrpane nafte in povpraševanjem po nafti - produkcija ne bo več mogla zadostiti povpraševanju, pa če se bo cena še tako zvišala,« je v uvodu v delavnico opozorila dr. Renata Karba iz Umanotere. Dodala je, da bi morali v Sloveniji o tem razmišljati že zdaj in pravočasno sprejeti zaščitne ukrepe.

V Umanoteri kot pomemben zaščitni ukrep pred tveganji v zvezi s spreminjanjem podnebja in odvisnostjo od nafte vidijo povečanje lokalne trajnostne samooskrbnosti, ki temelji na proizvodnih procesih lociranih čim bliže potrošniku, uporabi lokalno razpoložljivih obnovljivih surovin in energentov ter obravnavanju odpadkov kot snovno in energijsko uporabnih surovin. »Pogoj so tudi kratke oskrbovalne verige, skratka, da se snovni in energijski tokovi v največji možni meri zaključujejo lokalno,« je pojasnila dr. Karba. Poudarila je še, da se delovanje na področju lokalne samooskrbnosti dotika vprašanja samega preživetja in zagotavljanja blaginje v prihodnosti. »Hočemo, da se naša država v mednarodnem prostoru giblje suvereno, samozavestno in s trdnimi stališči, ki izhajajo iz stališč njenih prebivalcev, taka pa je lahko samo, če je močna in neodvisna,« je poudarila dr. Renata Karba.

V nadaljevanju delavnice so udeleženci izmenjali poglede na pomembna vprašanja v zvezi s trajnostno lokalno samooskrbo. Strinjali so se, da je potrebno zavest o pomenu samooskrbe, ki je zelo pristotna pri posameznikih, dvigniti na raven skupnostne zavesti. Opozorili so na problem fragmentarnega in nepovezanega delovanja, na pomanjkanje kritične mase znanja in virov ter na neustrezen pristop države do vprašanja samooskrbe. V Sloveniji pogrešajo več ljudi, ki bi se s tem poklicno ukvarjali ter bi imeli pri tem podporo občin, delovnega okolja in javnosti.

Več gradiv iz delavnice na <http://www.planbz slovenija.si/novice/delavnica-lokalna-trajnostna-samooskrbnost>.

KONTAKT: Renata Karba, 01 439 71 00, renata@umanotera.org

Nevladne organizacije z Zavodom za varstvo narave o biotski pestrosti

Ohranjanje narave in biotske pestrosti v odnosu do drugih aktualnih okoljskih problemov je bila ena glavnih tem srečanja predstavnikov nevladnih organizacij partnerjev projekta Plana B in republiškega Zavoda za varstvo narave. Focus je na srečanju opozoril na umeščanje obnovljivih virov energije v prostor na lokalni ravni in izpolnjevanje cilja 25 odstotkov. Ta cilj bo prinesel izzive z vidika posegov v naravo in usklajevanja prostorskih planov občin. Slovenski E-forum pa je Zavod pozval k oblikovanju skupnih stališč in priprave strateškega načrta umeščanje obnovljivih virov energije na nacionalni ravni.

Društvo Temno nebo Slovenije je Zavod opozorilo na pomen svetlobnega onesnaževanja, ki negativno vpliva na biotsko pestrost. Partnerji na srečanju so se zedinili, da bi smernice in omejitve s področja svetlobnega onesnaževanja morale čim prej postati praksa tudi v postopkih, ki jih vodi Zavod.

Poleg pomena mednarodnega leta biotske pestrosti, varstva ogroženih vrst ptic in njihovih življenjskih razmer, doseganja ciljev Nature 2000 in aktivnejšega upravljanja zavarovanih območij se je Društvo za opazovanje in preučevanje ptic pridružilo stališču Inštituta za trajnostni razvoj, da je potrebno čim prej pričeti z aktivnostmi za »ozelenitev« skupne kmetijske politike Evropske unije.

Podrobnosti iz razprave »Slovenija: od energetske potratnosti do energetske učinkovitosti«

Focus društvo za sonaraven razvoj je 25. marca 2010 organiziralo razpravo »Slovenija: od energetske potratnosti do energetske učinkovitosti«. Na spletu lahko zdaj preberete predstavitev udeležencev in zapis razprave.

<http://www.focus.si/index.php?node=25&id=852&s=arhiv>

Napovednik

Razvojni forum »Prihodnost kmetijstva in hrane v Sloveniji«

Slovensko kmetijstvo in preskrba s hrano sta postavljena pred vedno več izzivov. Nekateri so globalne narave, drugi pa specifično "naši". Odkar smo postali člani Evropske unije, se je marsikaj spremenilo, toda vse bolj kaže, da v kmetijstvu nimamo pravega kompasa. Kljub vsem ukrepom in plačilom se zdi, da se razmere ne izboljšujejo in da negativne trende morda le upočasnjujemo. Stopnja samopreskrbnosti in konkurenčnosti naše pridelave in predelave se manjša, uničujemo kmetijska zemljišča, prave strategije za slovensko kmetijstvo pa ni od nikoder: trajnostnost v kmetijstvu si vsak predstavlja po svoje.

Celotno vabilo s podrobnostmi o dogodku in seznamom govorcev je dostopno na spletni strani Plana B za Slovenijo: <http://www.planbz slovenijo.si/upload/kmetijstvo/vabilo-kmetijstvo.pdf>.

KDAJ: 18. maj 2010 od 13. do 16. ure

KJE: Center Evropa, Dalmatinova 4, Ljubljana

KONTAKT IN POTRDITEV UDELEŽBE: Nina Tome, tel.: 05 907 13 34, nina.tome@umanotera.org

Predhodna najava razvojnih forumov za Plan B 2.0

1. 6. 2010 Vzpon in padec naše odvisnosti od nafte
15. 6. 2010 Kompassi razvoja in blaginje (alternative BDP)

Posvet o trajnostni energetiki

V začetku junija bo v Ljubljani bo Slovenski E-forum pripravil okroglo mizo na temo »Evropska in slovenska trajnostno energetska politika po uveljavitvi lizbonske pogodbe«. Na okrogli mizi bodo govorili o sprejemanju evropskih direktiv na področju trajnostne energetike v slovenski pravni red, o trajnostni energetiki in Nacionalnem energetskega programu ter o evropski in slovenski trajnostno energetske politiki.

KDAJ: 9. junij 2010

KJE: Center Evropa, Dalmatinova 4, Ljubljana

KONTAKT: 0590 71 329, info@se-f.si

Novice mreže Plan B za Slovenijo izdaja mesečno Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, p.p. 4440, 1000 Ljubljana, tel.: 01 439 7100, www.umanotera.org. Uredništvo 10. številke: Karmen Kogoj Ogris, karmen@umanotera.org. Koordinacija projekta Plan B za Slovenijo: Nina Tome, nina.tome@umanotera.org.

